

Українська
КВІТКА
з Америки

Департамент культури і туризму
Полтавської обласної військової адміністрації
Полтавська обласна бібліотека для юнацтва
ім. Олесея Гончара

Серія «Титани, які зміцнюють націю»

УКРАЇНСЬКА КВІТКА З АМЕРИКИ

*Інформаційно-методичні матеріали
до 70-річчя від дня народження
Квітки Цісик*

Полтава – 2023

УДК 784.071.2(73=161.2)(072)Цісик
У 45

Автор-укладач: Леся Костенко

Українська КВІТКА з Америки : інформаційно-методичні матеріали до 70-річчя від дня народження Квітки Цісик / автор-укладач Л. Костенко ; Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесь Гончара. – Полтава, 2023. – 24 с.

Видання містить інформаційні матеріали про життя і творчість Квітки Цісик, а також методичні поради щодо їх популяризації серед юнацтва та молоді працівниками публічних бібліотек.

Видання адресоване бібліотекарям та іншим фахівцям, що працюють з юнацтвом та молоддю.

© Л.Л. Костенко, 2023

© Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесь Гончара, 2023

«І я мріяла, щоб мене почула Україна, Я мріяла, щоб українську пісню почув весь світ»

Квітка Цісик

«Чарівною квіткою України» називають представницю української діаспори Квітку Цісик, яка, народившись і проживши усе життя в США, завжди пам'ятала про своє українське коріння й намагалася поширювати серед західного світу українську пісенну культуру.

Вона з тієї когорти співачок, яких одразу впізнаєш по голосу. Якщо хоч раз почуєш її спів, ніколи вже його не забудеш – цей унікальний тембр та неповторну манеру виконання. Квітку Цісик часто порівнювали з французенкою Едіт Піаф за невисокий зріст лише у 147 см та невгамовний темперамент.

Її пісня ніколи не підсилювалися за допомогою могутньої техніки, не супроводжувалися оглушливим оркестром, не демонструвалися під фонограму. Вона лилася із душі чудово поставленим голосом. Її ніхто не міг «переспівати». Не лише тому, що у неї чарівний і хвилюючий тембр голосу, а й завдяки потужній енергетиці її пісні.

Квітка прожила недовге, але яскраве і насичене життя, залишивши по собі унікальний творчий спадок з неперевершеним виконанням українських пісень. Якби не смертельна хвороба, то у цьому році їй би виповнилося 70 років.

Постановою Верховної Ради України від 17 грудня 2021 року № 1982-ІХ «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022-2023 роках» 70-річний ювілей Квітки Цісик у 2023 році в Україні урочисто відзначається на державному рівні.

То хто ж така Квітка Цісик, американська співачка українського походження з унікальним голосом, якій тепер віддають велику шану в Україні?

Квітчині батьки

Життєві орієнтири Квітки Цісик визначалися генетичною пам'яттю, її корінням, життям та діяльністю її предків. Рід Квітки, як по батьковій, так і по материній лінії, є дуже давній. Квітчині пращури вирізнялися музичними та співочими талантами, у них був чудовий слух і голос. І це передавалося із покоління до покоління.

Доля звела майбутніх батьків Квітки у лихоліття Другої світової війни: Володимиру Цісику – 31 рік, він знаний львівський скрипаль, працював у Львівському симфонічному оркестрі. Іванні – 21 рік, вона представниця відомого львівського роду архітекторів. Всю родину Цісиків з приходом на Львівщину

радянської влади у 40-х роках минулого століття репресували і вислали до Сибіру і лише молодому подружжю вдалося втекти за кордон.

У німецькій Баварії 1945 року народжується старша сестра Квітки – Марія Цісик. У майбутньому вона справдить сподівання свого батька і стане відомою піаністкою і музичним педагогом.

Восени 1949 року родина Цісиків виїжджає до США і оселяється в Нью-Йорку. Цього ж року Володимир Цісик відкриває приватну школу скрипкової гри, а через 3 роки стає співзасновником Українського музичного інституту. Величезна працездатність, постійне прагнення до фахового вдосконалення і фанатична відданість музиці, притаманні Володимиру Цісику, були визначальними рисами його творчої постаті як в Україні, та і в Америці.

Мама ж Іванна стала справжнім «ангелом-охоронцем» їхньої родини та джерелом творчого натхнення. Вона створила усі умови для подальшого розвитку таланту свого чоловіка та їхніх двох дочок.

У 1955 році Іванна та Володимир Цісики отримують громадянство США.

Щасливе дитинство у нелегких умовах

А за два роки до цього, **4 квітня 1953 року** сім'я Цісиків поповнюється ще однією донькою – Квіткою. Батьки над іменем новонародженої доньки довго не думали, адже що може бути гарніше за квітку? Крім того, народилася дівчинка саме у квітні, коли довкола весна – все квітне і пахне. Тож свою квітневу крихітку вирішили назвати таким музичним, весняним, пахучим ім'ям.

Лагідна форма рідкісного імені – Квітуся – і саме так називали її близькі у сім'ї. Повне ж її ім'я – Квітослава. Батьки за давньою традицією українців західних регіонів нагородили свою Квіточку ще одним іменем – Оріся (Ярина). Тому вона – **Квітослава-Оріся**.

Квітка народилася далеко від краю своїх предків, у криміногенному та небезпечному районі Нью-Йорка – Квінзі. Це потім вона житиме на Манхеттені у величезному будинку, а перші свої роки життя із сім'єю вона жила у найбільш етнічно розмаїтому районі, де проживали араби, поляки, мексиканці, євреї та аббісинці.

У родині **розмовляли українською** і співали прекрасні українські пісні, які все життя, наче містичний код, стоятимуть над Квіткою і вимагатимуть, щоб вона їх виконувала і популяризувала. Батько був скрипалем, а мама мала чудовий голос – ці люди з великим українським серцем були безмежно закохані в Україну і передавали цю любов своїм дітям. Саме батькам сім'я завдячувала тому, що у

ній завжди панував дух українського патріотизму і культивування українських традицій. А мамині коліскові прищеплювали у дітей любов до української музики із самого народження.

Батьки прививали любов до музики обом своїм донькам. Квітка і Марія з дитинства грали на **фортепіано**. А скрипку до рук Квітка взяла ще в 4-річному віці.

Її дитинство проходило у душі виховання **християнських добродіт**, вірності церкві своїх прадідів – Українській греко-католицькій церкві. Вона не лише відвідувала з батьками Служби Божі, а й співала у церковному хорі.

Більшість українського емігрантського юнацтва мала за честь перебувати у лавах української **скаутської організації «Пласт»**. Юна Квітка аж до 16 років була активною пластункою та відвідувала щорічні 3-тижневі табори в горах: там жили в наметах, щовечора збиралися довкола ватри, вчили українські пісні, пізнавали українські обряди та звичаї.

У 7 років майбутня співачка стала членкинею 30-го куреня імені Софії Галечко скаутської організації «Пласт». Тут Квітка здобула ступінь пластунки-розвідниці.

1967 року 14-річна Квітка організувала з дівчат свого куреня **співочий гурт «Соловейки»** і керувала ним протягом 3-х років. Але через постійну музичну зайнятість вимушена була поступово залишити «Пласт». Згодом, у зрілому віці, закладений у дитинстві вишкільний український фундамент, відіграв чималу роль у творчій натурі співачки.

У будні Квітка навчалася у типовій державній американській школі. А вихідними відвідувала створену емігрантами **«Школу українознавства»**, де основними навчальними дисциплінами були: українська мова, література, історія, географія та культура України. Звісно, що викладання у Школі українознавства відбувалося українською мовою.

Крім гри на скрипці та уроків вокалу, батьки прагнули, щоб їхня донька вирізнялася грацією і плавністю рухів, тому Квітка ще декілька років успішно опановувала сценічне мистецтво в **балетній школі** відомої балерини Роми Прийми-Богачевської. 1967 року юна балерина зіграла головну роль у балеті-казці «Попелюшка», в якій брало участь понад 60 дітей. Балетна вистава мала величезний успіх, після якої були й інші успішні виступи юної Квітки Цісик.

Студентство та перші кроки професійного співу

Після школи Квітка Цісик вступила до **Вищої школи музики і мистецтва** в Нью-Йорку, де навчалася по класу скрипки у свого батька і подавала великі надії як перспективна скрипалька. 1970 року вона закінчує це навчання і вступає до **«Харлер-коледжу мистецтв і наук»**, який входив у систему Нью-Йоркського університету в Бінгемтоні.

Влітку 1971 року у житті Квітки відбулася знакова подія: вона їде до Бельгії на 6-тижневий **семінар «Європейська опера»**, вигравши стипендію SUNY за ролі в студентських постановках на стажування в Гентській консерваторії. Після закінчення стажування Квітка Цісик дає сольний виступ, за який вона отримала схвальні відгуки не тільки у свідоцтві про стажування, а й у бельгійській пресі.

Співом Квітки зацікавився відомий американський оперний тенор з «Метрополітен Опери», академік Вільям Льюїс, який підтверджує унікальність та перспективність її вокальних здібностей. Їй віддають окремі партії у різних операх, з якими вона справляється бездоганно. У кінцевому результаті Квітка вирішує обрати спів за основний навчальний профіль.

Повернувшись з Бельгії, вона вирішує продовжувати музичну освіту в **Маннас-коледжі «Новій школі музики» в Нью-Йорку (консерваторії)** – спочатку по класу скрипки, потім по класу академічного співу. Квітка мала рідкісний голос – колоратурне сопрано, а її манера виконання пісень нагадувала звуки скрипки.

Упродовж 1971 року вона активно виступала на сцені разом з татом Володимиром та старшою сестрою Марією, яка вже тоді була відомою піаністкою високого рівня, давала уроки в Карнегі-холі та акомпонувала відомим співакам.

Та усе змінюється за один вечір: батько Квітки, талановитий скрипаль, великий Майстер музики, у свої 57 років покидає цей світ «зі скрипкою в руках» прямо під час виступу, присвяченому 30-річчю його першого сольного концерту, в Українському інституті Америки в Нью-Йорку. На сцені йому раптово стало погано і дорогою до шпиталю він помирає від інсульту.

Після смерті батька виникла потреба заробляти на життя і навчання, тому треба було працювати. 18-річна Квітка дуже любила музику, тому вирішила заробляти саме нею.

Світ рекламних джінглів

Спочатку вона виступала з вокальними номерами в клубах Нью-Йорка. Її унікальний спів став виділятися серед одноманітних виконавців. У неї з'явилися

свої шанувальники і постійна публіка. Але клуби – не те місце, де б волила постійно працювати Квітка.

Тоді вона і подалася в шоубізнес та дуже швидко зарекомендувала себе як

досконалою вокалісткою у будь-якому музичному стилі. Вона записує свій спів у студії і розсилає записи продюсерам. Певний час вона виступає **бек-вокалісткою** таких зірок як Майкл Джексон та Уїтні Х'юстон. Квітка пробує себе у перспективному і прибутковому напрямі – **виконання рекламних джінглів.**

*Довідково: **Джингл** – це музичний або вокальний продакшн – візуальний ефект радіо- або телефіру, коротка закінчена музична фраза з вокального переспіву. Основне призначення джінглу – ідентифікація товару, який містить в собі інформацію про бренд або лозунг, що у поєднанні з голосом відомого виконавця дає вищі результати щодо запам'ятовування рекламної інформації і швидшого її пригадування.*

Квітка активно і успішно ходить на прослуховування у рекламні агенції – так починається її приголомшлива музична кар'єра в рекламному бізнесі. З часом роботи з'являється так багато, що Квітка стає **найдорожчою і найзатребуванішою співачкою рекламних джінглів.**

Рекламна музика і спів у виконанні Квітки є багатограним явищем, що має свої особливості. Професійний підхід до музичного оформлення телевізійних рекламних відеороликів надовго «засідав у голові», був потужним засобом емоційного та естетичного впливу на споживачів.

Та не все було так безхмарно і просто: від напруженого графіка роботи співачка ледь не втратила голос і слух, тому вимушена була зробити перерву; а в середовищі української діаспори високий соціальний рівень, якого досягла Квітка, викликав великі заздрощі та певну ізоляцію.

Унікальний голос Квітки

Ще з малих літ Квітослава розпочинає свою вокальну кар'єру. Вона бере участь у шкільних, університетських ансамблях, виконуючи роль вокалістки, співає для записів, радіо- і телевізійних шоу, намагаючись при цьому стати оперною співачкою.

Ставши дорослою, сама вигадує собі **сценічне ім'я Кейсі** за першими літерами свого імені та прізвища **Kvitka Cisyyk** – вийшло Кей – Сі. Звичайне американське ім'я.

Кейсі з легкістю експериментувала з музичними стилями – від джазу до класики. І мала неабиякий успіх як у виконанні популярних пісень, так і в оперному співі.

Її голос був дуже схожий на голос скрипки, звучання якої передалося від батька-скрипаля. У неї – надзвичайний оперний тембр; **рідкісне колоратурне сопрано** – найвищий і найрухливіший жіночий голос. Колоратурним він називається тому, що легко виконує різні вокальні партії – колоратури.

Квітка Цісик володіла технікою, властивою народній традиції карпатського регіону – **«білим голосом»**. Це своєрідна манера жіночого фольклорного співу, яку можна почути в карпатських селах. Таким голосом співає українська співачка Ніна Матвієнко.

Квітка – голос відомих компаній

Квітка Цісик, американка українського походження, володарка унікального голосу, хоч так і не стала балетною танцівницею, віртуозною скрипалькою, оперною дівочою, проте була золотою знахідкою для американської рекламної індустрії, ставши затребуваною співачкою Кейсі в рекламному шоубізнесі. Із початку 80-х вона стає однією з найдорожчих виконавець джінглів. Вона – **«голос, що звучить найчастіше у світі»**.

Найвідоміші компанії вірили, що її голос приносить удачу (і прибуток), відтоді Кейсі співала джінгли **Шевроле, Кадилак, Тойота, Кока-кола, Пепсі-Кола, Бургер, Макдональдс, Американ Айрлайнс**. Співачка отримувала неймовірні гонорари, які дозволяли купити найдорожчу нерухомість у престижному районі Нью-Йорка.

1982 року Квітку запросили на прослуховування до автомобільної компанії **«Форд моторс»**. На той час компанія зазнавала величезних збитків, бо американці масово пересіли з вітчизняного «Форда» на японські автівки. Тому фірма зайнялася якісною рекламою компанії. Прослуховування пройшли більш ніж успішно і Квітка стає голосом «Форд моторс» на багато років вперед.

Менеджери компанії «Форд» у 1987 році підрахували, що виконані нею рекламні пісні були почуті понад **20 000 000 000 разів**. Ще цікавішим є опитування, проведене серед американців, яке засвідчило, що **голос Квітки Цісик є найупізнаванішим в історії рекламної індустрії США**. За свою довголітню співпрацю з автокомпанією «Форд» (а це більше 15-ти років поспіль), вона зажила слави **«королеви джінглів»**. Компанія щорічно дарувала їй нову модель своєї авто «Форд». Але Кейсі, поціновувачка швидкої їзди, любила тільки свій червоний «Ягуар».

Виконавиця саундтреків

Кейсі починають запрошувати на кастинги в якості **виконавиці саундтреків до художніх фільмів**, які вона успішно проходила. Співачка записала пісні та саундтреки до кінофільмів «Американські цигани» та «Малювання».

Режисер Джозеф Брукс запросив Кейсі до співпраці у своєму фільмі-мюзіклі «Ти осяєш моє життя». Він уже знав її за успішними зйомками в його рекламних роликах. Квітка виконала усі пісні у фільмі і знялася в епізоді.

Сам фільм вийшов так би мовити «середньої ваги», а от **саундтрек до нього «Ти осяєш моє життя»** у виконанні Квітки Цісик отримав ряд високих нагород: **«Оскар»** у категорії «Найкраща музика, оригінальна пісня» та **«Золотий глобус»** у категорії «Найкраща оригінальна пісня до кінофільму», а також номінувалася на нагороду **«Греммі»** у категорії «Пісня року».

Та Квітка жодної із цих нагород не отримала; її ім'я швидко прибрави з титрів фільму. Усі слава дісталася іншій співачці, яка, скопіювавши Квітчину манеру виконання, заспівала пісню з фільму на врученні «Оскару». Режисер Брукс був ображений на Квітку, яка не відповіла взаємністю на його залицяння, і продав цій співачці права на пісню.

У жовтні 1977 року композиція «Ти осяєш моє життя» посіла перше місце серед ста найрейтинговіших пісень США і залишалася на тому місці 10 тижнів поспіль. Такого успіху не мала ще жодна пісня. Квітці радили подати позов до суду щодо цієї пісні, але вона не стала цього робити.

Через рік після цього Квітка Цісик записала ще декілька саундтреків до кінострічок «Чарівник з країни Оз», «Один-єдиний», «Коло на двох», «Ділова дівчина».

Особисте життя співачки

Квітка Цісик була двічі одружена з американцями; обидва її чоловіки працювали у музичній сфері. Перший чоловік – **Джек Кортнер** був на 14 років старший неї. Їх поєднала спільна творча справа, оскільки Джек і Кейсі займалися спільними музичними проєктами – джинглами. На той час Джек Кортнер – один із найвідоміших композиторів музичного театру у Нью-Йорку; саме йому приписують перші спроби створення джинглів.

Хоча перший шлюб Квітки через декілька років розпався, вона усе життя надзвичайно тепло відгукувалася про Джека і називала його «сердечним другом». Він дуже допоміг Квітці із записом її україномовних музичних альбомів.

Другий Квітчин чоловік – **Едвард Ракович**, музичний інженер звукозапису. Походив він із сім'ї польських євреїв, проте ні польської, ні української мови не розумів. Із ним Квітка жила у величезних апартаментах в одному з найдорожчих районів Нью-Йорка.

Другий чоловік став батьком першої і єдиної дитини Квітки – **сина**, якому дали подвійне ім'я **Едвард-Володимир**. Зараз Квітчин син уже дорослий і теж займається музикою.

Обидва шлюби Квітки Цісик були для неї щасливими.

А ще Квітка усе життя обожнювала **коней**, займалась **кінним спортом**. Як тільки закінчувалася робота, вона сідала у спортивне авто і їхала до свого заміського будинку, там подружжя тримало коней. Квітка мала коня Меркурія і виїжджала на ньому на довгі кінні прогулянки за місто.

Музичні альбоми українських пісень

У Кейсі було все: слава, достаток, улюблена робота, двоє коханих чоловіків, син Ед... Однак була у неї ще одна, зовсім не американська, заповітна мрія – віддати данину поваги народові, який виплекав її родовід. *«Я є в Америці, але українка. Я можу спробувати українську пісню післати в світ. Щоб люди почули, щоб люди знали, що то є українська пісня!»* – говорила співачка в одному з інтерв'ю. Її українська душа прагнула зробити щось для батьківщини своїх предків, казкової і далекої України та її народу. Цим подарунком українству стали неперевершені пісні у її виконанні.

У Квітки виникла ідея записати українські пісні не під бандуру і скрипку, а зробити їх у сучасному аранжуванні,

залучивши найкращих музичних фахівців для роботи у студії. Вона розуміла, щоб українські пісні почули і визнали найкращими, їх потрібно записати так, щоб ці записи були високої професійної якості, з професійними джазовими та роковими музикантами – і тоді їх будуть слухати у світі. *«І я мріяла, що в Україні мене почують!»* – говорила вона.

Квітка запрошує понад 40 найвідоміших студійних музикантів Нью-Йорка і з різницею у дев'ять років їй з командою вдається записати два альбоми українських пісень:

- альбом **«Квітка. Пісні з України»** (1980 рік)
- альбом **«Квітка. Два кольори»** (1989 рік).

У період між записами двох альбомів Квітка Цісик розлучається з першим чоловіком і 1983 року одружується вдруге. Так склалося, що і над першим, і над другим альбомом українських пісень з Квіткою в одній команді працювали одночасно обидва її чоловіки, бо вони були талановитими у своїх спеціальностях, а Квітка підбирала собі команду лише з висококласних фахівців.

Українською мовою Квітка, корінна американка, володіла недосконало. І тому, коли вона записувала українські пісні, її мама стежила за правильністю вимови доньки і зупиняла запис, якщо українське слово було вимовлене чи наголошене з якимось огріхом.

Епіграфом до другого альбому пісень Квітка обрала такі слова: *«Ця збірка пісень – бажання мого українського серця вплести радісні нотки в розпатлане життям полотно, на якому вишита доля нашого народу»*.

Квітка, яка чула українські пісні тільки від своїх рідних і знайомих, записала абсолютно оригінальні трактування відомих мелодій. Два альбоми її пісень **стали першими студійними звукозаписами українських пісень взагалі**. До рівня того аранжування, яке зробив для Квітки її перший чоловік, композитор-аранжувальник Джек Корнер, як і до звукозапису, який зробив для співачки її другий чоловік Ед Ракович, ще й сьогодні рівняються вітчизняні виконавці.

Загалом на запис і видання двох україномовних музичних альбомів Квітка Цісик з чоловіком витратила **200 000 доларів власних коштів**. На той час це була величезна сума, яка ніколи їм не повернулася, бо з бізнесової точки зору видання двох україномовних дисків в Америці було провальним, воно не дало жодного прибутку.

Цінність цих дисків була в іншому. Потрапивши напівлегально в радянську Україну, вони *«зруйнували вакуум, який утворився після смерті Івасюка. Їх слухали і думали: якщо за океаном зберегли свою українськість і за 100 років, то ми теж маємо це зробити»*, – говорив Олександр Горностай, який брав інтерв'ю у Квітки Цісик у 1992 році *(на фото Квітка під час інтерв'ю)*.

У період між записами двох музичних альбомів, у 1983 році Квітослава разом із мамою відвідала батьківщину своїх батьків: вона **напівлегально приїхала до Львова** і пробула там нетривалий час. На той час пісні Квітки Цісик не могли звучати в радянській Україні, бо в репертуарі були пісні УПА і Січових Стрільців. Про якісь концерти для українців тоді не могло бути й мови. Це був не лише перший приїзд Квітки в

Україну, а й, на жаль, **єдиний**. Більше співачка ні Львова, ні інших українських міст ніколи не побачить. Але тоді вона про це ще не знала і плани були зовсім інші.

Квітка Цісик планувала випустити й третій україномовний альбом з колисковими або сучасними піснями, але цьому не судилося статися, її життя забрала страшна хвороба. Останньою піснею, записаною Квіткою, були

«Журавлі» на слова Богдана Лепкого. Пісня виявилася пророчою і стала символом трагічної долі самої співачки:

*Кличуть: «Кру – кру – кру,
В чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилонька зітру».*

Боротьба із хворобою

У 1992 році у Квітки діагностували **рак молочної залози**. Почався довгий, болючий 7-річний шлях терапії. Лікарі пророкували лише кілька місяців життя, але вона **витримала цілих сім років і перенесла 11 неймовірно складних операцій**. Від опромінення у неї ставали ламкими кістки. Вона героїчно переносила біль. Часом не могла навіть застігнути гудзика.

Лікування вимагало значних коштів і було досить дорогим, з шаленою швидкістю поїдаючи сімейні заощадження. Чоловік Квітки навіть вимушений був продати свою успішну фірму, щоб покрити борги. А Квітка, перемагаючи біль, йшла у студію і записувала черговий джингл для якоїсь фірми – борги накладали свої зобов'язання. Останній професійний джингл вона наспівала за декілька місяців до смерті.

29 березня 1998 року у Нью-Йорку, не доживши 5 днів до свого 45-річчя, американка з українським серцем Квітка Цісик вдома, в оточенні родини відійшла у засвіти. Невиліковна тяжка недуга забрала молоду й талановиту співачку у малого сина, люблячого чоловіка і мільйонів шанувальників її творчості.

Ця недуга переслідувала більшість жінок у її родині, забрала життя у її мами та сестри. Вони полишили цей світ від раку молочної залози у 1984 році – мама Іванна, а у 2003 – єдина Квітчина сестра Марія.

Нині Квітка Цісик світить нам небесною зорею. Це була б метафора, якби американський продюсер українського походження, родом з Одеси, **Алекс Гутмакер** (на фото) не втілював її в дійсність: найбільший популяризатор її творчості купив **зірку у сузір'ї Овна** (Квітка за гороскопом – Овен) і назвав її на честь співачки.

Пісні Квітки – на благодійність

2007 року цей же Алекс Гутмакер започаткував **україно-американський благодійний проєкт «Незабуття Квітка»**, який реалізується за сприяння Україно-Американської координаційної Ради.

2008 року в межах проєкту у Києві відбувся перший вечір пам'яті співачки.

Оскільки всі жінки сім'ї Цісик відійшли в інший світ від страшного діагнозу – раку молочної залози, то концерти проєкту є соціально-благодійними. Частина коштів від продажу квитків перераховується до онкоцентрів – для профілактики та лікування раку молочної залози серед

жінок України.

Крім того, під час музичних дійств збираються і передаються кошти для придбання пересувних цифрових мамографів «Квітка» для обстеження жінок і виявлення у них ознак раку молочної залози.

У Львові на будинку, де жили батьки Квітки, встановлена меморіальна дошка, є й музей співачки, а також проводиться Міжнародний конкурс українського романсу імені Квітки Цісик. А в Івано-Франківську створений стінопис (мурал), присвячений Квітці Цісик, з нічною підсвіткою. У деяких містах (в т.ч. й в Полтаві) на честь Квітки Цісик названі вулиці.

Америка могла оплатити її спів, а Україна – збагнути її серцем, хоча за життя Квітці так і не судилося почути власних пісень у країні, для якої вона так щиро старалася.

Влучно сказав про Квітку Цісик прикарпатський письменник Василь Бабій:

«У самому імені співачки уже натяк на недовгий вік, адже квіти облітають і в'януть швидко. Але вони живуть заради цвітіння, роблячи життя інших кращим. Хіба Леся Українка чи Василь Симоненко прожили більше? Але вся справа в тому, що встигли за свій земний вік».

Популяризація життєвого шляху і творчості Квітки Цісик у публічних бібліотеках

З метою популяризації у публічних бібліотеках життєвого шляху і творчості Квітки Цісик варто використовувати різноманітні бібліотечні методи: проведення соціокультурних заходів, організацію книжкових виставок (переглядів літератури, тематичних полицок), проведення бібліографічних оглядів та видання бібліографічної продукції, створення відеороликів, слайдових презентацій та інтерактивних плакатів, перегляд документальних фільмів про Квітку Цісик тощо.

Стосовно наочної популяризації інформаційних джерел з фондів бібліотеки про американку українського походження Квітку Цісик, то найдоцільнішим буде оформлення таких **видів виставок**:

- Виставка-портрет
- Виставка-визнання
- Виставка-персоналія
- Виставка-шана
- Виставка-ювілей
- Виставка-знайомство

Пропонуємо деякі **назви книжкових виставок (переглядів літератури, тематичних полицок)**:

- «Її голос належав Америці, але душа – Україні»
- «Незабуття Квітка – душа і серце України»

- «Золотий голос України в Америці»
- «Українська КВІТКА з Америки»
- «Я мріяла, що в Україні мене почують...»
- «Квітка: голос в єдиному екземплярі».

Епіграфом до виставки можна взяти один з таких висловів:

«Я мріяла, щоб мене почула Україна, я мріяла, щоб українську пісню почув весь світ»

Квітка Цісик

«Квітка – талант, який став душею українського народу, хоча міг загубитися за океаном»

*Ніна Матвієнко
народна артистка України*

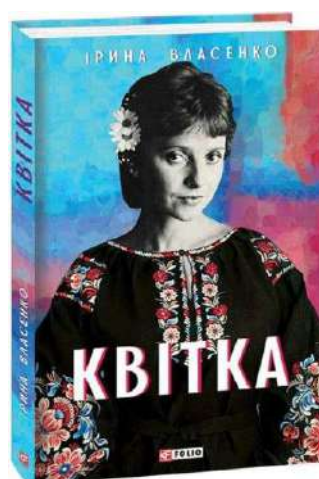
На виставці варто не лише представити усі види документів про Квітку Цісик (книги, статті із періодичних видань), а й згрупувати їх за **декількома розділами**, наприклад, такими:

Розділ 1 Талановита донька українських емігрантів

Розділ 2 Виконавиця джінглів та саундтреків

Розділ 3 Українські пісні американки Кейсі.

Серед **книжкових видань** на виставці про Квітку Цісик можна представити наступні видання:

Зовнішній вигляд книжкової виставки чи перегляду літератури варто **унаочнити**: доповнити її кольоровими роздруківками світлин з Квіткою Цісик,

яких є достатньо у відкритому доступі, зображеннями чи невеликими предметами музичної тематики тощо.

Доцільним буде проведення **бібліографічних оглядів** біля виставки книг та статей із періодики для розкриття змісту тих інформаційних джерел, які представлені на ній.

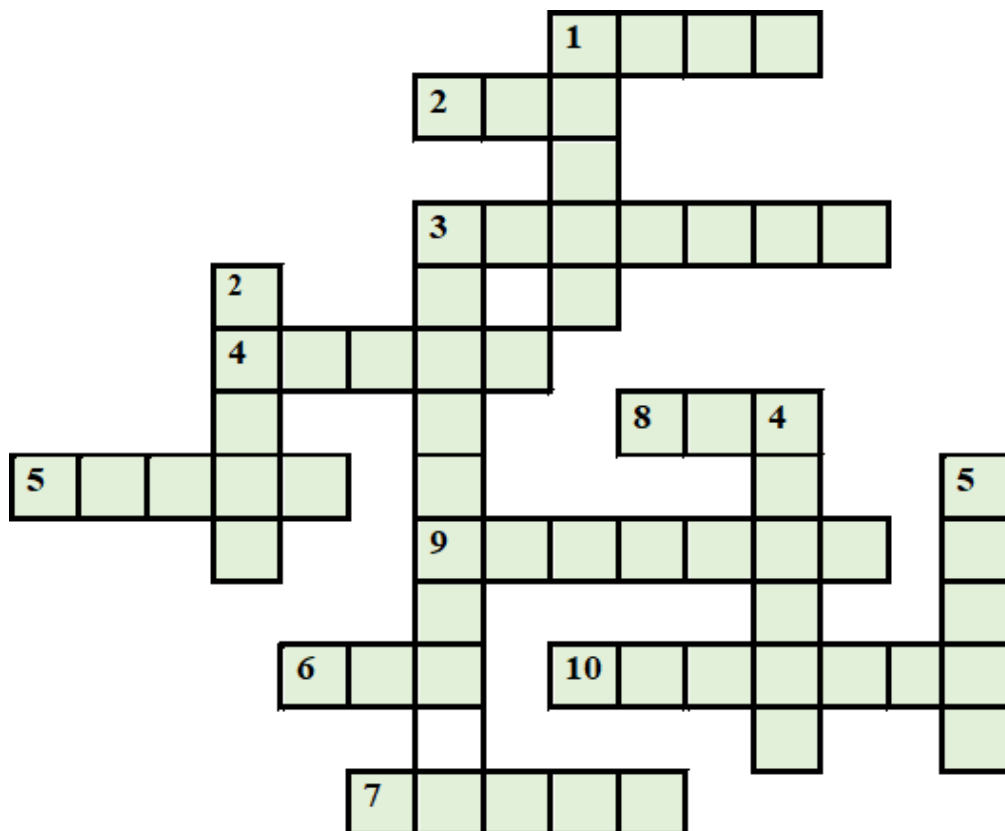
Виставка-кросворд

Про Квітку Цісик можна оформити **виставку-кросворд**. Для цього пропонуємо власне сам кросворд із запитаннями і правильними відповідями. Його варто розмістити у центрі виставки, а навколо кросворда – інформаційні джерела (книги, статті з періодики), в яких можна знайти відповіді для його розгадування.

Вважаємо обов'язковим розміщення на виставці й письмового звернення до користувачів із закликом до активних дій: розгадати запропонований кросворд, а якщо з цим виникають труднощі, то пошукати відповіді, використовуючи представлені на виставці матеріали.

Якщо з певних причин оформити у бібліотеці виставку-кросворд немає можливості, то запропонований кросворд можна використати при проведенні соціокультурних заходів чи створенні медіапродукції, присвячених Квітці Цісик, як окреме завдання для аудиторії або використати самі питання кросворду – як вікторину.

Кросворд «Квітка Цісик»

По горизонталі:

1. Хто із членів сім'ї Квітки Цісик контролював правильну вимову українських слів при виконанні нею пісень? *(Мати)*
2. Як називається країна, де народилася і прожила усе своє життя Квітка Цісик? *(США)*
3. Назвіть місяць року, у якому народилася Квітка Цісик? *(Квітень)*
4. Яке місто відвідала Квітка Цісик з мамою під час свого єдиного приїзду в Україну? *(Львів)*
5. Яке сценічне ім'я Квітки Цісик? *(Кейсі)*
6. Скільки музичних альбомів з українськими піснями у своєму виконанні випустила Квітка Цісик? *(Два)*
7. Вид танцювального мистецтва, який опанувала у дитинстві Квітка Цісик. *(Балет)*
8. Назва хвороби, від якої померла Квітка Цісик, її мама та сестра. *(Рак)*
9. Голосом якого виду (категорії) володіла Квітка Цісик як співачка? *(Сопрано)*
10. Назва музичного інструменту, на якому віртуозно грав батько Квітки Цісик та який вона почала опановувати у дуже ранньому віці. *(Скрипка)*

По вертикалі:

1. Ім'я єдиної рідної сестри Квітки Цісик. *(Марія)*
2. Назва української скаутської організації, активним членом якої багато років була Квітка Цісик. *(Пласт)*
3. Повне ім'я Квітки Цісик. *(Квітослава)*
4. Яким видом спорту усе життя захоплювалася Квітка Цісик? *(Кінним)*
5. Яку престижну американську премію принесла пісня «Ти осяюєш моє життя» у виконанні Квітки Цісик однойменному кінофільму? *(Оскар)*

Що стосується проведення соціокультурних заходів, присвячених Квітці Цісик, то біографічний та фактографічний матеріал можна взяти із цього методичного видання, доповнивши його інформацією із джерел, пропонує у кінці видання.

Формами соціокультурних заходів про Квітку Цісик та її унікальну творчу спадщину можуть бути:

Бібліотечне портфоліо
Інформаційний сеанс
Коментований відеоперегляд
Ліричне рандеву
Творчий альбом
Музична бібліостудія
Слайд-інформація
Бібліогастролі

Музична палітра
Бібліознайомство
інформаційне досье
Музична хвиля
Патріотична композиція
Бібліокейс від Кейсі
Музичний рейс в Америку
Бібліотур.

Окремим заходом може стати й **перегляд та обговорення документального фільму «Квітка. Голос у єдиному екземплярі»**. Фільм триває 36 хв, тому його можна переглянути повністю, а потім поділитися враженнями від нього. Фільм був знятий 2013 року до 60-річного ювілею співачки і розповідає про життєвий шлях і музичну творчість Квітки Цісик.

«Квітка. Голос в єдиному екземплярі» – це документальний продукт виробництва телеканалу «Інтер». Автори сценарію: Леся Вакулюк та Наталія Ковальова, режисер-постановник – Софія Чемерис.

Про Квітку у фільмі розповідають її рідні та близькі (чоловік Ед Ракович, син Едді, родичі зі Львова), люди, з якими вона працювала, її прихильники. Автори фільму спробували дослідити, у чому феномен цієї жінки. Вони намагаються знайти відповідь на питання, чому протягом не одного десятиліття

пісні у виконанні Квітки Цісик справляють на людей гіпнотичне враження. Фільм триває трохи більше, ніж півгодини, але розчулює до глибини душі.

Розповідь про Квітку Цісик без звучання її голосу і співу не створить повної картини творчості цієї унікальної виконавиці. Тому бібліотекарям **обов'язково варто використати аудіо- і відеозаписи пісень у її виконанні, які є у**

відкритому доступі в мережі Інтернет.

З цією ж метою на заході варто переглянути уривок з **художнього фільму «Ти осяєш моє життя»**, про який мова йшла вище, де головна героїня фільму голосом Квітки Цісик виконує знамениту пісню з такою ж назвою (*це 47-а хв фільму*) та насолодитися прекрасним голосом співачки.

**Список використаних та рекомендованих джерел із фондів
Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Олеса Гончара**

Біла А. Квітчині журавлі / А. Біла // День. – 2018. – 25-26 жовт. – С. 30.

Власенко І. Квітка з Манхеттена : роман / І. Власенко. – Київ : Кондор, 2020. – 216 с.

Власюк І. Чарівна квітка України / І. Власюк // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2019. – № 6. – С. 21-25.

Горак Р. Журавлі відлетіли... : есеї про Квітку Цісик та її рід / Р. Горак. – Львів : Апріорі, 2018. – 400 с.

24 емігранти, які прославили Україну на весь світ // Українське слово. – 2017. – 6-12 верес. – С. 8-9.

Журавель Ю. Квітка Цісик / Юрій Журавель // Знай наших. Обличчя. Думки. Вчинки : ілюстрована книга життя видатих синів та дочок нашої землі. Книга 1. – Рівне : Діти підземелля, 2019. – С. 120-121.

Калиниченко А. Нижнє українське серце Квітки Цісик / А. Калиниченко // Українки в історії : нові сторінки. – Київ, 2010. – С. 112-117.

Квітка Цісик : любов і журба // Жінка. – 2018. – № 4. – С. 14-15.

Коломієць Л. Незабутня Квітка Цісик / Л. Коломієць // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2017. – № 7. – С. 24-28.

Коляда І. Квітка Цісик / І. Коляда. – Харків : Фоліо, 2019. – 121 с. – (Знамениті українці)

Кудінова Т. Квітка Цісик. Пісні з України : [невідоме інтерв'ю відомої співачки] / Т. Кудінова // Літературна Україна. – 2018. – 9 серп. – С. 3-14.

Ода пісні // Наука і суспільство. – 2018. – № 7-8. – С. 75-76.

Рудяченко О. Цісик. Двоколірна квітка / О. Рудяченко // Дзеркало тижня. – 2019. – 30 берез. – С. 11.

Стеценко К. «Найкраща українська співачка по обидва боки Атлантики» / К. Стеценко // Країна жіночого роду. Бібліотека «Історичної правди» / уклад. В. Кіпіані. – Харків : Віват, 2021. – С. 246-282.

Сухоребра О. Туга за Україною. Незабутня Квітка : літературно-музичний журнал / О. Сухоребра // Українська мова та література. Шкільний світ. – 2018. – № 5-6 (берез.). – С. 37-41.

Фещенко Є. Квітка надії / Є. Фещенко // Україна молода. – 2018. – 4 квіт. – С. 12.

Шелест М. Співала, мов янгол : кілька слів про легендарну Квітку Цісік / М. Шелест // Літературна Україна. – 2010. – 19 серп. – С. 8.

Інтернет-ресурси

Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022-2023 роках : Постанова Верховної Ради України від 17.12.2021 р. № 1982-ІХ [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1982-20#Text> (дата звернення : 15.03.2023). – Назва з екрана.

Кандяк О. Квітка Цісік – душа України: біографія відомої співачки [Електронний ресурс] / О. Кандяк // 24 канал : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу : https://showbiz.24tv.ua/kvitka_tsisik_biografiya_spivachki_kvitki_tsisik_shho_vid_n11_21285 (дата звернення : 10.03.2023). – Назва з екрана.

Попелюк Р. Українські корені американської Квітки [Електронний ресурс] / Р. Попелюк // Локальна історія : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу : <https://localhistory.org.ua/texts/statti/ukrayinski-koreni-amerikanskoyi-kvitki/> (дата звернення 11.03.2023). – Назва з екрана.

Пташка К. Заморська квітка з українською душею [Електронний ресурс] / К. Пташка // Український інтерес : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу : <https://uain.press/articles/zamorska-kvitka-z-ukrayinskoyu-dusheyu-778403> (дата звернення : 16.03.23). – Назва з екрана.

Сьогодні – день народження Квітки Цісік. 10 цікавих фактів про співачку [Електронний ресурс] // Твоє місто : [Сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу : https://tvoemisto.tv/news/sogodni_den_narodzhennya_kvitky_tsisyk_10_tsikavyh_faktiv_pro_spivachku_77349.html (дата звернення : 10.03.2023). – Назва з екрана.

Трегубова Я. Хто така Квітка Цісік: 12 фактів про співачку [Електронний ресурс] / Я. Трегубова // Радіо Свобода : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/29144578.html> (дата звернення : 11.03.2023). – Назва з екрана.

Для заміток

Науково-практичне видання

Українська КВІТКА з Америки

*Інформаційно-методичні матеріали
до 70-річчя від дня народження Квітки Цісик*

Автор-укладач Леся Костенко

*Редактор
Комп'ютерний набір
Комп'ютерна верстка
Відповідальна за випуск*

*Наталія Фенько
Леся Костенко
Олексій Якубовський
Світлана Сичова*

*Підписано до друку 16.03.2023. 24 стор. Тираж 3 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олесь Гончара
36039, м. Полтава, вул. Гончара, 25а
<http://libgonchar.org>
E-mail: pobugonchara@ukr.net*